



ZELFSTANDIG
WONEN 

INNOVATIES IN
DE ZORG 

SAMEN ZORGEN 

SAMEN ZORGEN:
LEREN VAN
ELKAAR 

Het is tijd voor een ander verhaal, we gaan anders werken in de zorg

Collega's uit West- en Midden-Brabant delen hun ervaringen, laten zien hoe zij dat doen en geven tips. Ouderen en naasten vertellen wat het voor hen betekent. Laat je inspireren! En volg ons in 2024 via [Brabant praat over morgen](#).

TIJD
VOOR EEN
ANDER
VERHAAL

Hoe
dan?
ZO!

COLLEGA'S AAN HET WOORD



Langer zelfstandig met Langer Actief Thuis (LAT)



Langer zelfstandig met de druppelbril



Langer zelfstandig met de medicijndispenser

Laat je inspireren!

CLIËNTEN AAN HET WOORD



Zuster Redempta over Langer Actief Thuis



Mevrouw de Ronde over de druppelbril



Mevrouw Smarius over de medicijndispenser

Benut ze in gesprek met cliënten!

+ [BEKIJK DE PAGINA MET TIPS VAN COLLEGA'S](#)



**ZELFSTANDIG
WONEN**



LEES HET ARTIKEL
Groepsgesprek met
zorgprofessionals over
zelfstandig wonen

AAN DIT THEMA WERKTEN MEE:



Anders werken om ouderen langer zelfstandig te laten wonen: het kán!

Zo helpen we ouderen het zelf te doen

Het personeelstekort in de ouderenzorg stijgt hard. Het aantal ouderen met een zorgvraag ook. In 2031 is het aantal 80-plussers zelfs met 50% gestegen vergeleken met nu. Dat is best even schrikken voor iedereen die werkt in een verpleeghuis of in de wijkzorg. Wordt dit een klaagverhaal? Absoluut niet. Want door anders te gaan werken, winnen we tijd en kunnen we tegelijkertijd ouderen een stuk zelfstandigheid teruggeven. Nu al zetten verschillende zorgverleners in jouw regio slimme oplossingen in. Drie collega's vertellen hoe een andere manier van werken hen en hun cliënten helpt.

DOEN WAT NODIG IS

Natuurlijk kennen Marloeke van Oirschot, Saskia Benschop en Roel van Schilt de voorbeelden van hoe het vroeger ging. Van de wijkverpleegkundige die op haar knieën zat om te helpen met de steunkousen. En van gesprekjes bij een kopje thee of uitjes naar de markt. Het zijn vooral mantelzorgers en bezorgde familieleden van cliënten die vasthouden aan zulke voorbeelden. Ze zijn vaak bang dat hun vader, moeder, broer of buurman niet de zorg krijgt waar hij of zij in hun ogen recht op heeft. Of dat hun geliefde vereenzaamt. Daarom is het belangrijk dat ouderen kunnen terugvallen op een sociaal netwerk of een zorgmaatje. Zodat zorgverleners kunnen doen wat nodig is: het verlenen van goede zorg. Nu en in de toekomst.

HELPEN MET DE HANDEN OP DE RUG

Om ouderen langer zelfstandig te kunnen laten wonen, is het belangrijk om hen zo veel mogelijk zelf te laten doen. Roel: "En als het niet lukt, dan helpen wij. Ik sta vaak met mijn handen

op de rug, bijvoorbeeld wanneer iemand naar het toilet moet. Ik motiveer de cliënt op zo'n moment en ik geef adviezen. Dan blijkt bijvoorbeeld dat er een beugel nodig is om iemand goed uit bed te laten komen. Vervolgens stuur ik de ergotherapeut een berichtje. Die past er dan een mouw aan. Natuurlijk is het voor sommige collega's wennen om op deze manier te werken. Het gevoel dat je misschien tekortschiet is best te begrijpen, maar zeker niet terecht."

TIP VAN ROEL: "Wie er ook bij een cliënt komt, de zorg die je biedt moet dezelfde zijn. Als jij er een afwasje doet, verwacht de cliënt dat namelijk ook van je collega."

ERGOTHERAPEUTEN KIJKEN MEE

Marloeke herkent deze situatie. Ze gebruikt de ogen en oren van de ergotherapeut en fysiotherapeut al een tijdje. Marloeke: "Waar we voorheen mensen hielpen met het aan- en uitkleden en douchen, kijken we nu samen met deze specialisten naar wat een cliënt nodig heeft om het weer zelf te kunnen. Voor de een is dat een douchestoel of een speciale mat, voor de ander wat meer zelfvertrouwen. En we kijken breder. Wat moet er gebeuren wanneer iemand nog graag wil autorijden, fietsen of een maaltijd bereiden? 'Langer Actief Thuis' noemen we deze kijk op zorg. Het traject duurt twaalf weken en elke week evalueren we, maken we het zorgplan up-to-date en brengen we collega's op de hoogte zodat iedereen dezelfde zorg geeft. Dat kost me misschien extra tijd, maar uiteindelijk levert Langer Actief Thuis mij tijdwinst op. Het betekent dat we nog steeds warme zorg leveren, maar in een andere vorm."

TIP VAN MARLOEKE: "Het is niet onze taak om eenzaamheid weg te nemen, al zou je dat in je hart misschien wel willen. Het kan helpen om daar eens met collega's over te praten."



Marloeke van Oirschot,
wijkverpleegkundige, Mijzo



Saskia Benschop, somatische afdeling,
Zorggroep Elde Maasduinen



Roel van Schilt, geriatrische
revalidatieafdeling, Thebe





Van links naar rechts: Marloeke, Saskia en Roel

NET ZO VEILIG, MAAR DAN SNELLER

Volgens Saskia zijn cliënten dankbaar met innovatieve oplossingen en praktische vondsten als een beugel of een hulpmiddel bij het aankleden. Saskia: "Niemand vraagt voor z'n plezier om hulp. Veruit de meeste mensen willen graag zelfstandig zijn, al geldt dat natuurlijk niet voor bijvoorbeeld mensen met de zwaarste vorm van dementie." Ook al is de Medido niet voor iedereen geschikt, deze slimme medicijnverdeler levert Saskia een kortere medicijnroute op. En dus tijdwinst. Het gesprek met mantelzorgers en familie blijft belangrijk, zegt Saskia. "Wanneer je open en enthousiast het gesprek ingaat, merk je dat er begrip is voor de keuze om een Medido in te zetten. Leg daarbij de nadruk op zelfredzaamheid en je krijgt een positieve reactie. Bovendien zijn wij er mocht het niet lukken. We springen direct bij."

SLIM BEKEKEN DIE DRUPPELBRIL

Cliënten zelf laten doen wat ze zelf nog prima kunnen. Het klinkt eigenlijk heel logisch. Neem het druppelen van ogen.

Dankzij een simpele bril met zes gaatjes kan iemand het zelf, tenzij er bijvoorbeeld sprake is van een ernstige vorm van dementie. Roel: "Na een of twee keer samen oefenen, hebben de meeste cliënten het onder de knie. Uit een kleine rekensom bleek dat er met deze bril in Thebe-instellingen al 24 uur aan menskracht per dag bespaard kan worden. Bij onze wijkteams is dat ook nog eens 19 uur. Wel gek dat er nog steeds huisartsen, optometristen en apothekers zijn die de druppelbril niet kennen en niet leveren. Maar dat gaat binnenkort veranderen. Willen we de ouderenzorg met elkaar veranderen, dan moet iedereen meedoen!" ●

TIP VAN SASKIA: "Ga je positief een gesprek aan met mantelzorgers, familie en cliënt, dan krijg je een positieve reactie terug. Vaak zijn mensen zelfs trots dat hun geliefde 'het zelf kan'."

Wijkverpleegkundige Marloeke van Oirschot is 26 jaar. Inmiddels werkt ze acht jaar in de zorg, waarvan ruim twee jaar voor Mijzo. Per dienst ziet ze zo'n vijftien à twintig cliënten met korte zorgvragen. Zijn het huisbezoeken voor intakes of indicaties, dan zijn het vier of vijf adressen per dienst. "Veranderingen in de zorg zijn voor mij goed te behappen. Maar voor sommige collega's is het best pittig."

Roel van Schilt is 29 jaar. Hij werkt nu vijf jaar bij Thebe op een geriatrische revalidatieafdeling. "Mensen blijven maximaal twee maanden bij ons en gelukkig gaan de meesten na hun herstel weer naar huis. Het is dus belangrijk dat er een sociaal netwerk is voor hen, want thuiszorg is maar beperkt beschikbaar."

Saskia Benschop is 33 jaar en werkt 13 jaar bij Zorggroep Elde Maasduinen. Nu op een somatische afdeling. "Als meisje van acht ging ik met m'n moeder mee naar 'de huiskamer'. Zo ben ik in de zorg gerold." Haar afdeling telt op dit moment 38 cliënten met indicaties in de categorieën vijf en zes. "Je komt altijd tijd tekort. Daarom is het goed dat we innovaties in de zorg omarmen."



Tips van collega's



Tip van Marloeke

"Het is niet onze taak om eenzaamheid weg te nemen, al zou je dat in je hart misschien wel willen. Het kan helpen om daar eens met collega's over te praten."



Tip van Roel:

"Wie er ook bij een cliënt komt, de zorg die je biedt moet dezelfde zijn. Als jij er een afwasje doet, verwacht de cliënt dat namelijk ook van je collega."



Tip van Saskia:

"Ga je positief een gesprek aan met mantelzorgers, familie en cliënt, dan krijg je een positieve reactie terug. Vaak zijn mensen zelfs trots dat hun geliefde 'het zelf kan'."



Tip van Lisanne
over Langer Actief Thuis



Tip van Karin
over de druppelbril



Tip van Vera
over de medicijn dispenser



COLLEGA'S AAN HET WOORD



In gesprek over innovatief hoeslaken



In gesprek over innovatieve bedsensor



In gesprek over samenwerking welzijn & zorg (met Qwiek.up)

Laat je inspireren!

CLIËNT EN MANTELZORGER AAN HET WOORD



Mevrouw Kramer over het innovatieve hoeslaken



Schoonzoon Jim over de innovatieve bedsensor

Gebruik ze in gesprek met cliënten en naasten!



BEKIJK DE PAGINA MET TIPS VAN COLLEGA'S

AAN DIT THEMA WERKTEN MEE:

HET HOGE VEER
Prestig levert ook u dat mee!

egala ZORG

surplus

Avoord
Zorgen doen we samen!

zorg welzijn wonen
Amaliazorg



INNOVATIES IN DE ZORG



LEES HET ARTIKEL
Groepsgesprek met zorgprofessionals over innovaties in de zorg

HET HOGE VEER
Prestig levert ook u dat mee!

egala ZORG

surplus

Avoord
Zorgen doen we samen!

zorg welzijn wonen
Amaliazorg

Innovatiever werken, zonder dat het te technisch wordt: het kán!

Hoe innovaties kunnen bijdragen aan werk- en leefgeluk

Technologische vernieuwingen kunnen helpen om het werk voor zorgmedewerkers makkelijker en het leven van cliënten aangenamer te maken. Welke zorginnovaties gebruiken we al? Hoe zorgen we ervoor dat medewerkers, maar ook cliënten en hun naasten, innovaties omarmen? We vragen het aan een digicoach, een manager en een beleidsmedewerker.

WEET WELKE MOGELIJKHEDEN ER ZIJN

Nu al zijn er oplossingen die het welzijn van cliënten verbeteren en het werk van zorgprofessionals makkelijker maken of overnemen. Voorbeelden? Slim incontinentiemateriaal met een sensor kan natte kleding of een nat bed voorkomen. Een heupairbag beschermt een cliënt bij een val. Virtual reality laat zorgmedewerkers of familieleden kennismaken met de belevingswereld van een persoon met dementie. En een knuffelpoes- of hond met een accu kan levensecht reageren op aanrakingen en geluid maken. Dat zorgt weer voor een stuk gezelligheid en leefgeluk.

MAAK JEZELF DIGIWIJZER

Hulpmiddelen veranderen, maar het werk van zorgprofessionals ook. Een innovatie als spraakgestuurd rapporteren kan administratief werk eenvoudiger maken. Beeldbellen met cliënten bespaart (reis)tijd. Maar niet iedereen is even digivaardig, weten digicoach Rosewieta Fernandes en beleidsmedewerker Annelies van Doornewaard. Annelies: "Het blijkt soms lastig om de techniek onder de knie te krijgen. Een digicoach kan daarbij helpen, maar je eigen collega's ook."

TIP VAN ROSEWIETA: "Innovatieve hulpmiddelen kunnen bijdragen aan het welzijn en de veiligheid van cliënten. Ga met collega's, cliënten en familieleden het gesprek aan over het waarom en het resultaat en dan pas over de techniek."

PRAAT SAMEN OVER HET WAAROM

Rosewieta en de andere digicoaches helpen collega's hun digitale vaardigheden te vergroten. Ook ondersteunen ze bij nieuwe werkmethoden. "Met de heupairbag kunnen ernstige heupfracturen worden voorkomen. Maar voor welk type cliënten is dit hulpmiddel geschikt? Hoe breng je hem aan? Hoe begeleid je je cliënt daarbij en hoe bespreek je dit met de familie? Ze roept collega's op om hun ervaringen en kennis te delen, zodat ook andere zorgmedewerkers er gebruik van gaan maken. Rosewieta: "We moeten het samen doen!"

TIP VAN MAARTEN: "Blijf alert op je eigen werkgeluk en het welzijn van de cliënt. Innovaties hoeven niet in één klap alles wat vertrouwd is te vervangen."



Rosewieta Fernandes, digicoach bij Avoord



Annelies van Doornewaard, beleidsmedewerker, Amaliazorg



Maarten Heisen, manager Zorg, Amaliazorg





Van links naar rechts: Annelies, Maarten en Rosewiete

Rosewiete Fernandes werkt ruim 20 jaar in de ouderenzorg. Ze is gediplomeerd verpleegkundige en sinds twee jaar werkzaam als digicoach bij Avoord.

Annelies van Doornewaard studeerde HBO Verpleegkunde en Gezondheidswetenschappen. Sinds 2000 werkt ze als beleidsmedewerker in de ouderenzorg en vanaf 2017 bij Amaliazorg.

Ook Maarten Heisen werkt bij Amaliazorg, als manager Zorg, Behandeling en Innovatie. Hij begon in 1998 als leerling Verpleegkunde A in een ziekenhuis en is inmiddels tien jaar manager in de zorgsector.

ZORG VOOR EEN GOEDE BALANS

We weten het allemaal: ook de komende jaren blijft er een tekort aan gekwalificeerde zorgmedewerkers. “Vanuit efficiencyoverwegingen zijn innovaties nodig. De techniek kan ons sneller laten gaan. Maar we moeten er niet in doorslaan”, zegt manager Zorg, Behandeling en Innovatie Maarten Heisen. “Vul bijvoorbeeld een deel van je klantcontacten in met beeldbellen en het andere deel met thuisbezoeken.” Technische innovaties zijn waardevol, maar je moet niet

vergeten om ook op een ander vlak te innoveren, vindt Annelies. “Binnen Amaliazorg is een pilot gedraaid waarbij we de taken in het team anders hebben verdeeld. De medewerker van de huishoudelijke dienst en de huiskamermedewerker schoven een stukje op richting zorgverlening, zodat de deskundigheid van een verzorgende IG of verpleegkundige optimaal kon worden ingezet. Door het anders verdelen van de taken bleek er minder zorgpersoneel nodig. Dat is ook een vorm van vernieuwing.” ●

TIP VAN ANNELIES: “Spreek een andere taakverdeling af in het team, zodat de deskundigheid van bijvoorbeeld een verpleegkundige optimaal kan worden ingezet.”



Tips van collega's



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Annelies:
"Innoveren kan ook betekenen dat je een andere taakverdeling afsprekt in het team. De medewerker van de huishoudelijke dienst die een stukje opschuift richting zorgverlening, zodat de deskundigheid van bijvoorbeeld een verpleegkundige optimaal kan worden ingezet."



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Rosewieta:
"Innovatieve hulpmiddelen kunnen bijdragen aan het welzijn en de veiligheid van cliënten. Ga met collega's, cliënten en familieleden het gesprek aan over het waarom en het resultaat en dan pas over de techniek."



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Maarten:
"Blijf alert op je eigen werkgeluk en het welzijn van de cliënt. Innovaties hoeven niet in één klap alles wat vertrouwd is te vervangen."



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Charlotte
over het innovatieve hoeslaken



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Eline
over de innovatieve bedsensor



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tips van Tamara en Linda
over de samenwerking welzijn & zorg (met de Qwiek.up)



BEKIJK DE VIDEO'S VAN COLLEGA'S EN MANTELZORGERS



Medewerker en mantelzorg
over samen zorgen



Medewerker en mantelzorg
over samen zorgen



Zorg- en welzijnsmedewerker
over samen zorgen

Laat je inspireren!

MANTELZORGERS AAN HET WOORD



Echtgenoot Anton over
samen zorgen



Dochter Joselien over samen
zorgen

*Toon ze aan andere
mantelzorgers!*

+ BEKIJK DE PAGINA MET TIPS VAN COLLEGA'S

AAN DIT THEMA WERKTEN MEE:



SAMEN ZORGEN **-**

LEES HET ARTIKEL
Groepsgesprek met
zorgprofessionals over
samen zorgen



Een fijn leven met alles
en iedereen om je heen

Samen zorgen doe je niet alleen

De maatschappij verandert. Mensen worden uitgedaagd zo onafhankelijk mogelijk te zijn en langer thuis te wonen. Dat vraagt dat we als samenleving naar elkaar omkijken en daarom gaan we anders werken in de zorg. Hoe? Door meer samen te werken met naasten en meer verbinding te maken met het sociale netwerk van cliënten. Drie zorgprofessionals praten over deze manier van Samen zorgen en geven tips die ook voor jou handig kunnen zijn!

Samen zorgen zijn we een beetje kwijtgeraakt. Zorgorganisaties namen lange tijd zorg en alles eromheen zo veel mogelijk uit handen. Dat deden we met de beste bedoelingen. De meeste zorgmedewerkers zijn opgeleid om 'zorg over te nemen' en familieleden namen afstand wanneer 'mam of pap' in het verpleeghuis ging wonen. Of ze hadden het gevoel dat ze niks meer mochten. Mantelzorgers, burens, vrienden en kennissen uit het 'oude leven' zijn nu weer hard nodig, want anders redden we het niet.

TIP VAN TAMARA: "Neem de tijd om te luisteren, want dan hoor je soms dingen die niet gezegd worden."

GEEF MANTELZORGERS DE RUIMTE

Carin Laros: "We nodigen familieleden graag uit om deel uit te maken van de zorg voor hun geliefden. Maar als het bijvoorbeeld gaat om een bewoner met dementie weet een mantelzorger soms niet wat hij kan betekenen. Reik dan handvatten aan, bijvoorbeeld door in je gesprekken te benadrukken dat een mantelzorger van grote waarde is voor zowel zijn naaste als het team." Familieleden werden in het verleden wel eens 'buitenspel gezet', geeft Tamara Helmons toe. "Soms was dat even nodig, want mantelzorg is intensief. Een overvraagde partner, zoon of dochter moet je even de tijd gunnen om op adem te komen. Als de rust na enkele weken is teruggekeerd, kun je de mantelzorger er weer bij betrekken." Doe dit op een gedoseerde manier en bouw eerst een relatie op, adviseert Marjan Hurkmans. "Als je meteen klaarstaat met een takenlijst, kan het familielid afhaken. Vraag eerst eens hoe het met hem gaat. Luister en heb aandacht voor de rol van de mantelzorger. Dat vergeten we vaak."

ZET MANTELZORGERS IN HUN KRACHT

Mantelzorgers zijn natuurlijk geen professionele zorgverleners. Ze helpen met liefde, op hun eigen manier. "Accepteer dat er verschillen zijn en denk in mogelijkheden", zegt Marjan. "Neem bijvoorbeeld insuline spuiten. De partner van jouw cliënt heeft dit waarschijnlijk jarenlang goed gedaan. Hij kan dit nog steeds. Maar hij zal het misschien anders doen dan jijzelf. Benader in het gesprek de positieve bijdrage van de naaste, geef hem de ruimte en stem samen goed af wie welke taken doet. En vergeet niet om mantelzorgers te complimenteren voor hun inzet en betrokkenheid. In elke zorgorganisatie zijn video's beschikbaar die je laten zien hoe je zo'n gesprek aanpakt."

TIP VAN MARJAN: "Denk niet 'het zal wel niet mogen vanwege regelgeving', maar stel jezelf de vraag 'hoe gaan we dit mogelijk maken?'"



Marjan Hurkmans, regionaal projectleider
Mantelzorgversterking West-Brabant, Avoord



Carin Laros, projectbegeleidster, Het Laar



Tamara Helmons, teamleider kortdurend verblijf,
tante Louise





Van links naar rechts: Carin, Marjan en Tamara

Marjan Hurkmans begon in 1991 als verpleegkundige. Ze is regionaal projectleider Mantelzorgversterking West-Brabant. Binnen Avoord is zij betrokken bij het vormgeven van Samen zorgen.

Carin Laros werkt bijna 25 jaar in de zorg. Ze begon als ziekenverzorgende, was manager verpleeghuiszorg en later coördinator van vrijwilligers. Sinds kort is ze projectbegeleidster Bewoners en steekt ze haar energie in het woon- en leefgeluk van de bewoners van Het Laar in Tilburg. Daar wonen mensen zo zelfstandig mogelijk.

Tamara Helmons is teamleider kortdurend verblijf bij tanteLouise. Ze startte 25 jaar geleden als verzorgende IG. Ze kent de situatie op de werkvloer persoonlijk, waardoor ze voor collega's beslissingen kan nemen die in de praktijk goed werken.

LAAT MANTELZORGERS BIJDAGEN AAN ZELFREDZAAMHEID

Ook bij het bevorderen van de zelfredzaamheid van een cliënt kan een naaste een grote rol spelen. Om ouderen zo mobiel mogelijk te houden, kunnen we als zorgmedewerkers hulpmiddelen bieden. We kunnen cliënten stimuleren om de zelfzorg op te pakken. Maar kijk ook naar de rol die familieleden kunnen spelen. Carin: "Zijn er bijvoorbeeld kleinkinderen die het fijn vinden om met opa of oma mee te wandelen naar de supermarkt? Vindt een partner het prettig om met zijn naaste een potje te koken? Ontdek samen wat er mogelijk is." Juist het benadrukken van het positieve is daarbij belangrijk. Leg uit dat je cliënt meer eigen regie krijgt wanneer hij niet afhankelijk is van zorgmedewerkers. Niets is zo fijn als onafhankelijkheid, ook op hoge leeftijd.

HOUD HET SOCIALE NETWERK LEVEND

Een andere belangrijke schakel in Samen zorgen is het sociale netwerk. Want dat lijkt vaak helemaal te verdwijnen wanneer iemand met een zorgbehoefte niet meer in de huidige woning kan blijven. Carin: "Je kunt er op verschillende manieren naar kijken. Wij leggen in onze gesprekken met cliënten en hun verzorgenden de nadruk op het wonen. Iemand komt niet primair bij ons om verzorgd of verpleegd worden, maar verhuist. Iemand komt bij ons wonen en krijgt zelf ook nieuwe burens voor wie hij van betekenis kan zijn. We verlenen in de nieuwe woonsituatie zorg, maar dat hoeft in het leven van een cliënt niet de hoofdrol te spelen. Dit betekent dus ook dat die fijne buurvrouw of dat lieve lid van de dansgroep, het koor of de hobbyclub gewoon langs mag blijven komen. En dat er nog van alles mogelijk is buiten de deur. Want waarom zouden die waardevolle contacten verloren moeten gaan?"

TIP VAN CARIN: "Laat je cliënt die bij jouw organisatie woont nadenken over wat hij voor een andere bewoner kan betekenen."



Tips van collega's



Tip van Christine
over samen zorgen



Tip van Nyree
over samen zorgen



Tip van Silvia
over samen zorgen



Tips van collega's
over samen zorgen: hoe doe je dat met naasten?



COLLEGA'S AAN HET WOORD



Medewerker en mantelzorg
over samen zorgen



Medewerker en mantelzorg
over samen zorgen

Laat je inspireren!

MANTELZORGERS AAN HET WOORD



Echtgenote mevrouw Backx
over samen zorgen

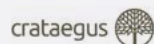


Zoon Koen over samen
zorgen

*Gebruik ze in gesprek met
cliënten en naasten!*

+ [BEKIJK DE PAGINA MET TIPS VAN COLLEGA'S](#)

AAN DIT THEMA WERKTEN MEE:



LEES HET ARTIKEL
Groepsgesprek met zorg-
professionals over samen
zorgen: leren van elkaar



**SAMEN ZORGEN:
LEREN VAN
ELKAAR**



Zo leren zorgorganisaties van en met elkaar

Een andere manier van werken begint met een andere mindset

De ouderenzorg van nu vraagt om samenwerking tussen cliënt, naasten, het sociale netwerk en professionele zorgverleners. Wat hebben zorgmedewerkers van hun bestuurders nodig om dit Samen Zorgen in de praktijk te brengen? Hoe kunnen collega's elkaar inspireren? Wat kunnen zorgorganisaties in de regio van elkaar leren? We gingen in gesprek met drie insiders die hun ervaringen graag met je delen.

In het [vorige artikel](#), 'Samen Zorgen doe je niet alleen', ging het over familieleden, mantelzorgers en mensen uit het sociale netwerk van de bewoner en hoe zij goed kunnen samenwerken met professionals in de zorg. In dit artikel gaan we dieper in op wat Samen Zorgen vraagt van de interne organisatie. Hanneke van der Meide: "Wanneer mensen bij ons komen wonen, nemen we de druk van de 24-uurszorg weg en verandert de rol van naasten. Wij vragen naasten in de eerste plaats om hun praktische ondersteuning. Daarom is de naam

van ons programma niet langer 'Samen Zorgen', maar 'Samen Doen', want het woord 'zorgen' wekt bepaalde verwachtingen. Tijdens een eerste persoonlijke kennismaking die we 'warm welkom' noemen, bespreken we binnen welke kaders familieleden een actieve rol kunnen blijven vervullen. We merken dat bij zowel naasten als medewerkers de behoefte aan kaders groot is en dat het belangrijk is te weten waar de verantwoordelijkheden liggen."

TIP VAN HANNEKE: "Voor familie verandert er veel als hun naaste verhuist naar een woonzorglocatie. Ga met hen het gesprek daarover aan en geef naasten duidelijke kaders over wat je van hen verwacht en wat ze van jou mogen verwachten."

VERANDERING VAN BINNENUIT

De taken in goed overleg anders verdelen, is een van de basisvoorwaarden voor Samen Zorgen. "Het toewerken naar Samen Zorgen en Samen Doen vraagt om een andere mindset bij zorgmedewerkers en om ondersteuning door de organisatie", stelt Jory Elshout vast. Met die passende ondersteuning experimenteert Zorggroep Elde Maasduinen sinds dit jaar. Hanneke: "We zijn met het programma Samen Doen gestart bij de teams die het meest openstaan voor verandering, want daar zit de energie, en hebben werkgroepen samengesteld met zorgmedewerkers, coaches, vrijwilligers en familieleden van bewoners. Een werkgroep is negen maanden actief en doorloopt een stappenplan met talrijke leermomenten en veel interactie. De initiatieven die uit de werkgroepen komen, delen we via video's en verhalen in de organisatie, zodat er een lerend netwerk ontstaat dat van onderaf wordt gevoed."



Hanneke van der Meide is programmamanager Samen Doen bij Zorggroep Elde Maasduinen en maakt deel uit van het innovatieteam. Ontwikkelen en leren van en met elkaar staat centraal in het programma Samen Doen dat nog tot 2025 doorloopt.



Desiree van Velthoven werkt als plaatsvervangend eindverantwoordelijke Zorg bij zorgorganisatie Crataegus. Daar wonen ouderen met en zonder zorgvraag en mensen met een verstandelijke of psychische kwetsbaarheid.



Jory Elshout is campagneleider van 'Tijd voor een ander verhaal. Hoe dan? Zo!'



LEREN VAN ELKAAR

Bij de kleinschalige zorgorganisatie Crataegus wordt Samen Zorgen op een heel bijzondere manier ingevuld. Daar wonen ouderen met en zonder zorgvraag én mensen met een verstandelijke of psychische kwetsbaarheid. Desiree van Velthoven: "Onze bewoners helpen elkaar en onze collega's naar vermogen. Omdat ze het leuk vinden en zich er goed bij voelen! Voor onze medewerkers maakt dit het werk afwisselender en, vergeleken met een regulier verpleeghuis, fysiek minder zwaar. Wij hebben dan ook geen vacatures; zorgmedewerkers melden zich spontaan bij ons!" Gesprekken met naasten vallen soms samen met het bespreken van het zorgplan. Ze kunnen ook tussendoor plaatsvinden, wanneer er veranderingen zijn in de situatie van de bewoner of de naaste. Desiree: "Misschien komt het omdat we een kleine organisatie zijn of een bijzondere bewonerssamenstelling hebben, maar wij zijn gewend dat familie al veel doet. Ik merk tegelijkertijd dat het voor onze zorgmedewerkers een omslag is. Zij willen gewoon heel graag zorgen. Daarom zijn we continu bezig met vragen als 'wie kan wat doen op welk moment' en 'wat is er nodig'? We moeten samen maatwerk leveren, met de nadruk op samen. Dus als een mantelzorger overvraagd is - en dat zie, voel en hoor je direct -, nemen we taken over. Niet blijvend, maar tijdelijk. Dat is een verschil met de oude situatie. Is een naaste niet overvraagd maar ondervraagd, dan draaien we het om en leggen we meer taken bij de naaste neer. Stap voor stap verandert zo onze hele organisatie."

TIP VAN DESIREE: "Een gesprek is en blijft het krachtigste middel voor zorgverleners om elkaar te helpen. Vind je dat lastig? Vraag dan aan een collega of je kunt meekijken, bijvoorbeeld bij een mantelzorg-gesprek."



EEN GESPREK IS TEAMWORK

Volgens Desiree hoeven zorgmedewerkers niet per definitie intensief opgeleid of getraind te worden om het gesprek met familieleden goed te kunnen voeren. Desiree: "Dat zit om te beginnen in het DNA van onze mensen. Bovendien staat een collega er nooit alleen voor, want we hebben het zorgteam ter beschikking dat eigenaarschap toont. Elke bewoner heeft een persoonlijk begeleider. We hebben het erover tijdens het werkoverleg. Ook is communiceren met mantelzorgers onderdeel van de intervisies. En als plaatsvervangend eindverantwoordelijke zie en spreek ik nieuwe bewoners en hun familie ook. Naasten betrekken bij Samen Zorgen zit dus in alles wat we doen en de verandering groeit daardoor organisch."

BREDE CULTUUROMSLAG

Een (cultuur-)verandering breng je niet van vandaag op morgen tot stand. Het is een groeiproces. Kunnen we daarop wachten, nu we een acuut gebrek hebben aan zorgmedewerkers? En welk advies geven we bestuurders mee? Hanneke: "Ouderenzorg en familieparticipatie gaan uiteindelijk om de vraag hoe we kijken naar het welzijn van mensen. De verwachting dat je vader of moeder naar het verpleeghuis verhuist en je als familielid niets meer hoeft te doen, is niet meer realistisch. Het is een onderwerp dat we als samenleving moeten adresseren. Van bestuurders mag je verwachten dat ze deze boodschap blijven herhalen en medewerkers faciliteren in het veranderingsproces, zodat ze nu en straks hun werk kunnen doen."

ERVARINGEN DELEN

De 26 zorgorganisaties in Midden- en West-Brabant hebben allemaal te maken met dezelfde uitdagingen. Inmiddels weten ze elkaar steeds beter te vinden en te versterken, zodat niet elke organisatie en elk team het wiel hoeft uit te vinden. Rondom thema's als opleiden en innovaties zijn bijvoorbeeld mooie netwerken ontstaan. "Het kunnen delen van kennis, praktische tips en verhalen van zowel professionals als bewoners en naasten is waarom we zijn gestart met de campagne 'Tijd voor een ander verhaal. Hoe dan? Zo!', legt Jory uit. "Ik ervaar dat de gespreksdeelnemers uit de artikelen en video's ambassadeurs zijn geworden en dat hun herkenbare verhalen worden gedeeld tijdens een teamoverleg of via Whatsapp. Belangrijke gesprekken kwamen op gang en veranderingen worden steeds meer omarmd. Het is prachtig om te zien hoe we als organisaties een beweging maken naar Samen Zorgen. Want voor een duurzame ouderenzorg hebben we elkaar hard nodig."

TIP VAN JORY: "Deel je persoonlijke ervaringen en verhalen met je collega's. Of gebruik de voorbeelden uit de campagne in je gesprek met naasten. Dat zorgt voor begrip en verbinding."



Tips van collega's



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Desiree:
"Een gesprek is en blijft het krachtigste middel voor zorgverleners om elkaar te helpen. Vind je dat lastig? Vraag dan aan een collega of je kunt meekijken, bijvoorbeeld bij een mantelzorggesprek."



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Hanneke:
"Voor familie verandert er veel als hun naaste verhuist naar een woonzorglocatie. Ga met hen het gesprek daarover aan en geef naasten duidelijke kaders over wat je van hen verwacht en wat ze van jou mogen verwachten."



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Jory:
"Deel je persoonlijke ervaringen en verhalen met je collega's. Of gebruik de voorbeelden uit de campagne in je gesprek met naasten. Dat zorgt voor begrip en verbinding."



Mariëlla
Verzorgende IG en activiteitenbegeleider

Tip van Mariëlla
over samen zorgen



Tijd voor een ander verhaal
Hoe dan? ZO!

Tip van Estelle
over samen zorgen



Tips van collega's
over samen zorgen: leren van elkaar



Colofon



Meer weten over de campagne

Tijd voor een ander verhaal. Hoe dan? Zo!

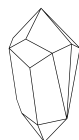
- Jory Elshout-Lems – regionaal campagneleider Tijd voor een ander verhaal. Hoe dan? Zo!
- Elzelien Goossens – adviseur communicatie regionale transitie VVT West- en Midden-Brabant

Bezoek onze sites

[Samen richting geven aan de ouderenzorg in Midden-Brabant](#)
[Ouderen zorg voor morgen](#)

De campagne is tot stand gekomen in samenwerking met Zuiver C

- Marisca Boer – communicatieadviseur
- Heleen Verhoeven – grafisch ontwerper & illustrator
- Jef Monte – videograaf
- Martijn van der Ven – tekstschrijver
- Mirjam van Helvoort – fotograaf



ZUIVER C
COMMUNICATIE

Vervolg in 2024

Ook in 2024 inspireren we elkaar over anders werken in de zorg. We kijken dan ook naar buiten: naar lokale organisaties en verenigingen, mantelzorgers & naasten, ouderen, gemeenten en andere partijen. Met hen gaan we, in heel Brabant, het gesprek aan over de zorg van morgen. Hoe kunnen we als samenleving samen zorgen? En wie speelt daarin welke rol? Daarmee sluiten we ook aan bij de landelijke campagne van Actiz. Zo bundelen we de krachten.

De campagne heet dan ook toepasselijk:
[Brabant praat over morgen.](#)

Wil je jouw ervaringen delen?
Mail naar info@samenrichtinggeven.nl.

